

سخنان غمبار کارگردان افغانستان درباره حوادث اخیر کشورش

نویسنده، کارگردان و تهیه‌کننده افغانستانی ساکن ایران درباره حوادث اخیر کشورش سخن گفت.

به گزارش سایت خبری پرسون، طالبان آمده و مردم در حال فرارند، به هر قیمتی. به فرودگاه کابل هجوم برده‌اند، به امید یک صندلی خالی در هواپیماهای آماده پرواز. ادامه این تصویر با هیچ‌کدام از واژه‌های زبان، قابل توصیف نیست؛ سقوط انسانی که خود را از هواپیمای در حال پرواز آویزان کرده بود...

وحشت بازگشت به روزهایی مشابه روزهای فاصله سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱ در بندگان جان مردم افغانستان، زنان، اهل فرهنگ و هنر، کتاب‌وادیات، رقص و موسیقی و... نشسته است و تکرار این پرسش بی‌پاسخ که اگر طالبان در عمل مخالف آن‌چه این روزها در حرف می‌گویند باشد، چه؟!

سوالی و سوال‌های بی‌پاسخ دیگری که در تماس تلفنی با نوید محمودی، نویسنده، کارگردان و تهیه‌کننده افغانستانی ساکن ایران، مطرح شد و حاصل آن را در ادامه می‌خوانید.

تلاش برای گریز از افغانستان

نوید محمودی، نویسنده و کارگردان فیلم سینمایی «مردن در آب مطهر» (۱۳۹۸) با بیان این که به نظرش جهان دوباره با یک جنگ بزرگ با فرهنگ و تمدن روبه‌رو شده است، می‌گوید: «تصاویری که دوستان ساکن کابل برای من ارسال می‌کنند، هیچ‌کدام مطابقتی با جملات همراه با مهربانی که در روزهای گذشته از زبان سران طالبان شنیده‌ایم ندارد. هرج و مرجی شدید و عمیق در این شهر حاکم است و در تصاویری از فرودگاه کابل مخابره می‌شود جوانانی را می‌بینیم که خود را به هواپیماهای آماده پرواز آویزان می‌کنند تا به طریقی همراهش شوند، بالا بروند و جان به در برند.»

او ادامه می‌دهد: «من در طول سالیان عمرم اتفاقات غم‌انگیز فراوانی را از سر گذرانده‌ام، از مهاجرت در خردسالی تا گم‌شدن و هزار و یک درد دیگر اما تصاویری که این روزها از افغانستان می‌بینم غم‌انگیزترین تصاویری است که در زندگی‌ام دیده‌ام.»

تهیه‌کننده فیلم سینمایی «چند متر مکعب عشق» (۱۳۹۲) می‌افزاید: «مردم افغانستان بعد از پشت سر گذاشتن ۳۰ سال جنگ‌های عجیب و غریب که ۲۰ سال آن جنگ به معنای واقعی میان مجاهدین و کمونیست‌ها و چه و چه بود از سال ۲۰۰۱ به این سو به آرامشی نسبی، در معنایی حداقلی رسیده بودند. مردم افغانستان، مردمی بسیار قانع‌اند و به حداقلی از آرامش که نصیب‌شان شده بود رضایت داده بودند. زنان افغانستان احساس کرده بودند که هدف از آفرینش‌شان فقط در گوشه خانه ماندن نیست و خداوند به آن‌ها هم حقی اندازه مردان داده است و آن‌ها نیز می‌توانند در جامعه حضور داشته باشند و زندگی را تجربه کنند. زنانی تجربه‌گر که می‌توانستند فرزندان سالم‌تری بپرورند. زنانی که می‌آموختند و می‌توانستند آینده را بسازند. احساس من این است که جهان و نه فقط افغانستان با روزهایی تیره‌وتر مواجه خواهد شد، اگر طالبان در عمل به آن‌چه می‌گویند، به بیانی‌های این روزهایش، به حرف‌هایش پایبند نباشد. شنیده‌ام که طالبان در توجیه رفتار این روزهای نیروهایشان در سطح شهرها، آن‌ها را ارازل و اوباش خوانده است و پاسخی که می‌توان داد این است که شما وقتی توانایی کنترل نیروهای تحت امر خود را ندارید، بی‌شک حق ندارید جان، مال و ناموس مردم را تحت امرتان بگیرید. طالب‌ها مگر نمی‌گفتند ما صبر می‌کنیم تا کابل آرام شود و سپس می‌آییم؟! چرا به این شهر حمله کردند و افغانستان را به این روز انداختند؟!»

او با بیان این که امیدوار است روزهای آینده، روزهایی باشد که افغانستان و مردم دردمندش بتوانند وارد دوره‌گذاری به سمت روشنایی و نور شوند و نه به سمت تاریکی و حاکم‌شدن جهل و رفتن به سوی آن‌چه محمودی معتقد است حاصلی غیر از ویرانی نخواهد داشت، ادامه می‌دهد: «در این میان، ما گرفتار حداقل‌های زندگی کلانیم و زمانی که این حداقل‌ها فراهم شود، تازه می‌توانیم در خصوص فرهنگ و هنر و هنرمند صحبت کنیم. ما فعلاً گرفتاری‌های پیچیده‌تری داریم. فعلاً در این روزها، در کابل و در افغانستان گرفتار تحقق ابتدایات هستیم. امیدوارم خداوند به مردم کمک کند و مردم بتوانند این غم بزرگ را بپذیرند. ایمان دارم که این روزها در نهایت تمام می‌شود، همان‌طور که در دوره‌ای دیگر طالبان بر افغانستان حاکم بود و می‌خواست با جهل و خرافه حکومت کند اما نتوانست.»

افغانستان در ۲۰ سال گذشته، شاهد رشد و نمو چیزی حدود ۱۰ میلیون جوان ۱۵ تا ۲۰ ساله بوده است که با فرهنگی دیگر به دنیا آمده و بزرگ شده‌اند و شما نمی‌توانید آن‌ها را به گذشته برگردانید، می‌توانید اما دو میلیونش را، سه میلیونش را، نمی‌توانید ۱۰ میلیونش را زیر یوغ‌تان ببرید

نویسنده و کارگردان فیلم سینمایی «هفت و نیم» (۱۳۹۸) در پاسخ به این سوال که پیش‌بینی‌اش از آینده چیست، می‌گوید: «گمان می‌کنم طالبان اگر تصمیم بگیرد که با زندگی امروز مردم کنار بیاید و آن را بپذیرد، اگر شیوه امروزی زندگی مردم را بپذیرد می‌تواند در افغانستان حکومتی با حضور اقوام مختلف تشکیل دهد و مردم نیز چون به حداقل راضی‌اند مشکلی پیدا نمی‌کنند اما اگر قرار بر این باشد که بار دیگر نه زنان از خانه بیرون بیایند، نه سینما برقرار باشد، نه موسیقی، نه این، نه آن و... تاریخ به ما نشان داده است که بساط ظلم و جور همیشگی نیست و یک روز بالاخره تمام می‌شود.»

نوید محمودی با بیان این که «آنها تاکید می‌کنند قصد بازگشت به عقب ندارند و به همین دلیل است که من روزه‌ای از امید در دل دارم و امیدوارم همان‌طور باشند که می‌گویند»، توضیح می‌دهد: «من به شما قول می‌دهم افغانستان به عقب برنخواهد گشت. افغانستان در ۲۰ سال گذشته، شاهد تولد و رشد و نمو چیزی حدود ۱۰ میلیون جوان ۱۵ تا ۲۰ ساله بوده است که با فرهنگی دیگر به دنیا آمده و بزرگ شده‌اند و شما نمی‌توانید آنها را به گذشته برگردانید، می‌توانید اما دو میلیونش را، سه میلیونش را، نمی‌توانید ۱۰ میلیونش را زیر یوغتان ببرید. مطمئن باشید که افغانستان به گذشته بر نمی‌گردد و مطمئنم که طالبان به این نکته ایمان دارد و به همین دلیل است که این حرف‌ها را می‌زند و امیدوارم حرفش، حرف باشد.»